

เอกสารผลงาน

เรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ
ศึกษากรณีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน จังหวัดสระบุรี

โดย

นางสุจิตรา ศรี

ตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน 6 ว

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการแรงงาน 7 ว

ตำแหน่งเลขที่ 677

สำนักงานแรงงานจังหวัดอ่างทอง สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงาน

ว 12.05.6
๗53๓

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

การวางแผนเชิงกลยุทธ์ในภาคปฏิบัติจริงเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับในวงราชการ และเป็นครั้งแรกสำหรับในปีงบประมาณ 2547 ที่มีการนำแนวคิดการวางแผนเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้สอดคล้องตามศักยภาพของพื้นที่และปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นครั้งแรกเช่นเดียวกันที่ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรีแบบบูรณาการ ดังนั้น จึงพบปัญหาอุปสรรคมากมายอย่างหลากหลาย จึงได้ทำการศึกษาโดยใช้หลักทางด้านวิชาการทางด้านกระบวนการวิจัย โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น จากการประชุมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ และการสัมภาษณ์ข้าราชการสังกัดกระทรวงแรงงาน จังหวัดสระบุรี

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วยดี ทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ จนกระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นางสุจิตรา ศรี

นักวิชาการแรงงาน 6 ว

สำนักงานแรงงานจังหวัดอ่างทอง

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ศึกษากรณีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 3 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษากระบวนการ ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ประการที่สอง เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านสมรรถนะ ปัญหาด้านการควบคุม ปัญหาด้านความร่วมมือ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ปัญหาด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ และประการที่สุดท้ายคือ เพื่อศึกษาศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

โดยมีขอบเขตในการศึกษา คือ ด้านเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ สำหรับประชากร ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานแผนพัฒนาจังหวัด ตั้งแต่ระดับ 3 ถึง ระดับ 7 หน่วยงานละ 2 คน ในสังกัดกระทรวงแรงงาน จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย สำนักงานแรงงานจังหวัดสระบุรี สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดสระบุรี สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสระบุรี ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสระบุรี และศูนย์รักษาความปลอดภัยในการทำงานจังหวัดสระบุรี ส่วนระยะเวลาที่ศึกษา ในช่วงระหว่างเดือน สิงหาคม – กันยายน 2546

ผลการศึกษาพบว่า

1. กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน มีขั้นตอนย่อย ๆ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาของจังหวัด

ในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด (Vision)

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดภารกิจหลักการพัฒนาจังหวัด (Missions)

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาจังหวัด (Objectives)

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดกลยุทธ์ และแนวทาง/มาตรการพัฒนาจังหวัด (Strategies)

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด (Targets)

2. สำหรับปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรีแบบบูรณาการ จากประเด็นปัญหาทั้ง 5 ด้าน มีเพียง 2 ด้านที่มีปัญหา คือ ด้านสมรรถนะ มีปัญหาจากปัจจัยบุคคล เงินทุน วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนและด้านการควบคุม มีปัญหาจากปัจจัยความสอดคล้องในการกำหนดภารกิจและมาตรการในการปฏิบัติงานของหน่วยงานย่อย และการสนับสนุนของผู้บริหารขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

3. แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรีแบบบูรณาการ

3.1 ด้านสมรรถนะ

1) หน่วยงานส่วนกลาง ควรมีการบูรณาการดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องของการวางแผนเชิงกลยุทธ์กับส่วนราชการ องค์กรภาคเอกชน ในระดับส่วนกลาง และประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อจัดทีมคณาจารย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และเชิญผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนำแนวคิดการวางแผนเชิงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติมาให้ความรู้แก่ทั้งผู้บริหารองค์กรภาครัฐในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคเอกชน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดกรอบโครงสร้างอัตรากำลังขององค์กรภาครัฐแต่ละองค์กรให้มีบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอย่างน้อยหน่วยงานละ 2 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นการเฉพาะ และสามารถดำเนินงานแทนกันได้ เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดอย่างมีสัมฤทธิ์ผล

3) ผู้บริหารองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งทุกระดับควรจัดให้มีการชี้แจงทำความเข้าใจแก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว รวมทั้ง มีการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนแบบพหุภาคีเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ

4) หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดอย่างมีสัมฤทธิ์ผล

5) กรมการพัฒนาชุมชน ควรมีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาทบทวนการดำเนินการประมวลผล ข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช. 2ค. ให้สามารถนำผลของข้อมูลที่ดำเนินการแล้วดังกล่าวไปใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุดในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีความสอดคล้องกับห้วงเวลาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ

3.2 ด้านการควบคุม

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพิจารณาทบทวนปรับแผนยุทธศาสตร์ฯ โดยนำกรอบอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม มาร่วมกันพิจารณา เพื่อให้การบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามเป้าหมายของนโยบายที่กำหนด

2) หน่วยงานส่วนกลาง ควรมีการบูรณาการดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องของการวางแผนเชิงกลยุทธ์กับส่วนราชการ องค์กรภาคเอกชน ในระดับส่วนกลาง และประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อจัดทีมคณาจารย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และเชิญผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จในการนำแนวคิดการวางแผนเชิงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จ

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดกรอบโครงการอัตรากำลังขององค์กรภาครัฐ แต่ละองค์กรให้มีบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเพื่อทำหน้าที่เป็นการเฉพาะ เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ บังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างมีสัมฤทธิ์ผล

4) องค์กรต่าง ๆ ควรมีการพิจารณาทบทวนการจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับคุณสมบัติและลักษณะงาน

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	1
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	8
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	8
ขอบเขตการศึกษาวิจัย	8
นิยามศัพท์	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการศึกษา	9
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์	12
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปสู่ปฏิบัติ	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
รูปแบบการวิจัย	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
วิธีการวิเคราะห์	39
4 ผลการวิเคราะห์	40
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	66
แบบสอบถาม	67

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง

1	ปัญหาอุปสรรคในการนำแนวคิดการวางแผนเชิงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ
: แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรีแบบบูรณาการ | 51 |
|---|--|----|